

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KUVENDI

KOMISIONI PËR INTEGRIMIN EUROPIAN

Dokument Parlamentar

RAPORT

PËR

PROJEKTLIGJIN “PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES SË FINANCIMIT, NDËRMJET KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, QEVERISË SË REPUBLIKËS SË KOSOVËS DHE KOMISIONIT EUROPIAN, PËR PROGRAMIN E VEPRIMIT TË BASHKËPUNIMIT NDËRKUFITAR IPA II, SHQIPËRI - KOSOVË 2014-2020, ALOKIMET PËR VITIN 2016”

Komisioni për Integrimin European (në vijim Komisioni), bazuar në Nenet 18, 32, 34 dhe 38 të Rregullores së Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, në mbledhjen e zhvilluar në datë 18.10.2018, me cilësinë e **Komisionit për dhënie mendimi**, mori në shqyrtim projektligjin *“Për ratifikimin e marrëveshjes së financimit, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë, Qeverisë së Republikës së Kosovës dhe Komisionit European, për programin e veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar IPA II, Shqipëri - Kosovë 2014-2020, alokimet për vitin 2016”*

Për paraqitjen e këtij projektligji, në mbledhje ishte e pranishme Ministria për Europën dhe Punët e Jashtme.

1. Qëllimi i projektligjit

Qëllimi i këtij projektligji është ratifikimi i marrëveshjes së financimit, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë, Qeverisë së Republikës së Kosovës dhe Komisionit Evropian, për programin e veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar IPA II, Shqipëri - Kosovë 2014-2020, alokimet për vitin 2016.

Programi BNK Shqipëri-Kosovë 2014-2020 u miratua nga Komisioni European me vendimin zbatues C(2014) 9574, të datës 11 dhjetor 2014. **Alokimet e vitit 2016**, për këtë program, financohen nga një grant i BE-së, nëpërmjet Instrumentit të Asistencës së Paraanëtarësimit (IPA II), **me një buxhet total, për të dyja vendet, prej 1 411 765 euro (bashkëfinancimi kombëtar i shteteve 180 000 euro, kontributi i BE-së 1 200 000 euro).**

Kontributi total që do të japë BE-ja për zbatimin e përbashkët të programit Shqipëri-Kosovë, për periudhën 2014-2020, arrin vlerën 8 400 000 euro, por alokimet e mëtejshme do të jenë subjekt i nënshkrimit të marrëveshjeve të tjera financiare ndërmjet vendit tonë, Republikës së Kosovës dhe Komisionit Evropian.

Zonat përfituese të këtij programi në Shqipëri, përfshijnë rajonet e Kukësit dhe të Lezhës (8 bashki), ndërsa në Kosovë, përfshijnë Rajonin Ekonomik Perëndimor dhe Rajonin Ekonomik Jugor (12 bashki).

Objektivi i programit BNK Shqipëri-Kosovë për vitet 2015-2017 është të kontribuojë në zhvillimin social - ekonomik të zonave ndërkufitare dhe të rrisë bashkëpunimin ndërmjet dy vendeve nëpërmjet ndërhyrjeve të përbashkëta. Ky program mbështet shkëmbimin e përvojave dhe njohurive ndërmjet përfituesve si dhe përmirësimin e politikave publike ndërmjet autoriteteve kombëtare, rajonale dhe lokale në zonën e programit.

Duke marrë parasysh aspektet problematike, që ndikojnë në ekonominë e zonës dhe zhvillimin e saj të qëndrueshëm, **programi do të fokusohet në këto prioritetet tematike:**

1. Mbrojtja e mjedisit, përshtatja dhe zbutja e ndryshimeve klimatike, parandalimi dhe menaxhimi i riskut;
2. Turizmi dhe trashëgimia natyrore e kulturore;
3. Rinia dhe arsimi, me fokus nxitjen e punësimit.

Përveç tre prioritetëve tematike të përmendura më lart, programi përfshin edhe **një prioritet të veçantë të asistencës teknike** që synon garantimin e zbatimit efektiv, transparent dhe në kohë të programit nga struktura zbatuese të programit si dhe rritjen e ndërgjegjësimit.

Marrëveshja e financimit për këtë program përbëhet nga vetë Marrëveshja (Kushtet e Veçanta) si dhe 5 Shtojcat e saj:

- **Shtojca I: Programi i Veprimit të Bashkëpunimit Ndërkufitar Shqipëri-Kosovë për vitet 2015-2017** - Vendimi zbatues i Komisionit C(2015)5238, date 22 korrik 2015, e cila përmban një përshkrim të modaliteteve të zbatimit të programit, përfshirë alokimet për secilin vit financiar, prioritetet e programit, kushtet e thirrjeve për projektpropozime dhe monitorimin e performacës së programit.
- **Shtojca IA: Programi IPA II BNK 2014-2020 ndërmjet Shqipërisë dhe Kosovës**, e cila përmban një analizë të karakteristikave kryesore të territorit të lejueshëm, prioritetëve dhe ofron një pasqyrë të sfidave të zhvillimit që rrethojnë zonën e programit, të cilat mund të trajtohen nëpërmjet projekteve të përbashkëta.
- **Shtojca II: Kushtet e përgjithshme**, e cila parashikohen përgjegjësitë dhe strukturat zbatuese të programit. Ky program do të zbatohet me menaxhim të drejtpërdrejtë nga Komisioni Evropian, nëpërmjet Delegacionit të Bashkimit Evropian në Tiranë,
- **Shtojcat III** (Modeli i raportit vjetor BNK për zbatimin e asistencës IPA II (Neni 80 i marrëveshjes kuadër) **dhe IIIA** (Modeli i raportit vjetor mbi zbatimin e asistencës IPA II në përputhje me nenin 58 të marrëveshjes kuadër), të cilat paraqesin modelet e raportit vjetor të zbatimit për secilin program të bashkëpunimit ndërkufitar, përfshirë dhe një raport të përbashkët për të gjitha programet e bashkëpunimit ndërkufitar që përfiton vendi ynë, pavarësisht zbatimit nën menaxhimin indirekt apo direkt nga ana e Komisionit Evropian.

Ratifikimi i kësaj marrëveshjeje financiare do të mundësojë zbatimin e përbashkët të projekteve në të ardhmen, ndërmjet Shqipërisë dhe Kosovës, duke u mundësuar, në këtë mënyrë, përfituesve nga të dyja vendet të shkëmbejnë jo vetëm njohuritë dhe përvojat, por edhe të prodhojnë rezultate të dukshme në sektorin e mjedisit, turizmit, punësimit etj.

[Type here]

2. Plani Kombëtar për Integrimin European 2018-2020

Ky projektligj është në përputhje me objektivat strategjikë dhe prioritetet e parashikuara në **Kapitullin 22 “Politika rajonale dhe koordinimi i instrumenteve strukturore”** të Planit Kombëtar për Integrimin European (PKIE) 2018-2020.

3. Acquis e BE-së në fushën e veprimit të projektligjit

Acquis e BE-së në fushën e veprimit të projektligjit përbëhet nga legjislacioni parësor dhe dytësor.

- Legjislacioni parësor i BE-së

Traktati mbi Funksionimin e Bashkimit European (TFBE) Neni 212.

Marrëveshja e Stabilizim Asociimit BE - Shqipëri (MSA): Nenet 110, 112 dhe 113.

- Legjislacioni dytësor i BE-së

Rregullorja (BE) Nr.231/2014 e Parlamentit European dhe e Këshillit, datë 11 mars 2014, “*Mbi krijimin e Instrumentit për Asistencën e Para-Anëtarësimit (IPA II)*”.

Rregullorja Zbatuese e Komisionit (BE) Nr.447/2014, datë 2 Maj 2014, ‘*Mbi rregullat specifike për zbatimin e Rregullores (BE) Nr. 231/2014 të Parlamentit European dhe Këshillit, mbi krijimin e Instrumentit për Asistencën e Para-Anëtarësimit (IPA II)*’.

Rregullorja (BE) Nr.236/2014 e Parlamentit European dhe e Këshillit, datë 11 mars 2014, “*Mbi përcaktimin e rregullave dhe procedurave të përbashkëta për zbatimin e instrumenteve të Bashkimit për financimin e veprimeve të jashtme*”.

Neni 212 i TFBE parashikon bashkëpunimin ekonomik, financiar dhe teknik të BE-së me vendet që nuk janë anëtare të BE-së. Pikat 2 dhe 3 të këtij neni përbëjnë bazën ligjore, për miratimin e akteve të BE-së për krijimin e programit IPA (pika 2) dhe për lidhjen e marrëveshjeve ndërkombëtare ndërmjet BE-se dhe Shteteve të Treta në këtë fushë (pika 3).

Neni 110 i MSA-së, parashikon se palët do të forcojnë bashkëpunimin për zhvillimin rajonal dhe vendor, me objektivin për të kontribuar në zhvillimin ekonomik dhe reduktimin e pabarazive rajonale. Kujdes i veçantë do t'i kushtohet bashkëpunimit ndërkufitar, transkombëtar dhe ndërrajonal. Bashkëpunimi merr në konsideratë fushat prioritare që lidhen me acquis e Komunitetit në fushën e zhvillimit rajonal

Nenet 112 dhe 113 të MSA-së, parashikojnë se Shqipëria mund të marrë asistencë financiare nga Bashkimi European në formë granti dhe huaje, e cila mund të mbulojë të gjithë sektorët e bashkëpunimit dhe që do të orientohet drejt nevojave të konstatuara, përparësive të zgjedhura dhe kapacitetit për të thithur dhe për të dhënë rezultate, si edhe masave të marra për reformimin dhe ristrukturimin e ekonomisë.

Rregullorja IPA II (Nr.231/2014) krijon Instrumentin për Asistencën e Para-Anëtarësimit për periudhën 2014-2020. **Neni 2, pika 1, shkronja “a”, nënpika iii e Rregullores IPA II**, parashikon se ndihma do të ndjekë arritjen e objektivave specifike të pëcaktuar në këtë Rregullore, sipas nevojave të secilit prej përfituesve të IPA II si dhe agjendës së tyre individuale të zgjerimit, duke përfshirë, mbështetje për reformat politike nëpërmjet bashkëpunimit rajonal dhe marrëdhënieve të fqinjësisë së mirë.

Neni 3, pika 1, shkronja “e” e kësaj Rregulloreje parashikon se ‘bashkëpunimi rajonal dhe territorial’ përbën një nga 5 fushat prioritare të IPA II. Kurse, **pika 4 e këtij neni** parashikon

se asistenca në fushën e politikave të përmendur në shkronjën “e” të pikës 1, mund të financojë në veçanti veprime që përfshijnë shumë vende si dhe veprime të bashkëpunimit ndërkufitar, transkombëtar dhe ndërrajonal. Gjithashtu **Aneksi III i kësaj Rregulloreje** përcakton prioritetet tematike që duhet të adresohen në kuadër të Asistencës që BE-ja jep për të mbështetur programet e bashkëpunimit ndërkufitar ndërmjet vendeve përfituese të IPA II. **Rregullorja Zbatuese IPA II (Nr.447/2014)** përcakton rregullat specifike dhe kushtet e unifikuara për implementimin e Rregullores IPA II dhe rregulla të detajuara për implementimin e Rregullores për financimin e veprimit të jashtëm të BE-së (Nr.236/2014), si dhe rregullat specifike për bashkëpunimin ndërkufitar në fushën e ‘bashkëpunimit rajonal dhe territorial’. **Neni 6, pika 4 e kësaj Rregulloreje** parashikon se një marrëveshje e vetme financimi për programet e bashkëpunimit ndërkufitar, sikurse parashikohet në Titullin e VI, kapitulli i III të kësaj Rregulloreje, mund të nënshkruhet nga të gjitha vendet pjesëmarrëse në një program specifik. **Titulli i VI “Bashkëpunimi Ndërkufitar”, Kapitulli i III i kësaj Rregulloreje** parashikon rregullat specifike lidhur me programimin dhe zbatimin e asistencës financiare që BE-ja jep për të mbështetur programet e veçanta të bashkëpunimit ndërkufitar, ndërmjet dy apo më shumë vendeve përfituese të IPA II.

4. Përfundime

Projektligji “Për ratifikimin e marrëveshjes së financimit, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë, Qeverisë së Republikës së Kosovës dhe Komisionit European, për programin e veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar IPA II, Shqipëri - Kosovë 2014-2020, alokimet për vitin 2016” nuk synon të përafrojë ndonjë akt të veçantë të legjislacionit të BE-së.

Pavarësisht kësaj, ky projektligj është në përputhje me:

- **Nenin 110 të MSA-së** që parashikon se palët do të forcojnë bashkëpunimin për zhvillimin rajonal dhe vendor **si dhe me nenet 112 dhe 113 të MSA-së** që parashikojnë se Shqipëria mund të marrë asistencë financiare nga Bashkimi European në formë granti dhe huaje,
- **Nenin 8 “Marrëveshjet e financimit”, pika 2, të Marrëveshjes Kuadër** të lidhur ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Komisionit European për zbatimin e IPA II¹, që parashikon se marrëveshjet e financimit përcaktojnë, ndër të tjera, kushtet e menaxhimit të Asistencës IPA II, përfshirë metodat e zbatimit, intensitetin e ndihmës, afatet e zbatimit, si edhe rregullat për pranueshmërinë e shpenzimeve, **si dhe me Seksionin e VIII “Dispozitat për programet e bashkëpunimit ndërkufitar”** të Marrëveshjes Kuadër,
- **Nenin 2, pika 1, shkronja “a”, nënpika iii të Rregullores IPA II**, që parashikon se ndihma që BE-ja do të japë në kuadër të IPA II do të ndjekë arritjen e objektivave specifike të pëcaktuar në këtë Rregullore, sipas nevojave të secilit prej përfituesve të IPA II si dhe agjendës së tyre individuale të zgjerimit, duke përfshirë, mbështetje për reformat politike nëpërmjet ‘bashkëpunimit rajonal dhe marrëdhënieve të fqinjësisë së mirë’,
- **Nenin 3, pika 1, shkronja “e”, dhe pika 4 të Rregullores IPA II** që parashikojnë se asistenca e BE-së në fushën e ‘bashkëpunimi rajonal dhe territorial’, mund të financojë

¹ Ratifikuar me ligjin Nr.37/2015, datë 9.4.2015 “Për ratifikimin e marrëveshjes kuadër ndërmjet Republikës së Shqipërisë, përfaqësuar nga Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë, dhe Komisionit European për rregullat e zbatimit të asistencës financiare të BE-së për Shqipërinë, në kuadër të instrumentit për asistencën e paraanëtarësimit (IPA II)”.

[Type here]

në veçanti veprime që përfshijnë shumë vende si dhe veprime të bashkëpunimit ndërkufitar, transkombëtar dhe ndërrajonal;

Nenin 6, pika 4 të Rregullores Zbatuese IPA II që parashikon se një marrëveshje e vetme financimi për programet e bashkëpunimit ndërkufitar, mund të nënshkruhet nga të gjitha vendet pjesëmarrëse në një program specifik Komisioni, pas shqyrtimit të projektligjit e miratoi atë me unanimitet.

AXHENDA E ZHVILLIMI TË QËNDRUESHËM

Kuvendi i Shqipërisë, në vijim të miratimit të Agjendës 2030 për Zhvillim të Qëndrueshëm nga Asambleja e Përgjithshme e Organizatës së Kombeve të Bashkuara, ka miratuar rezolutën “Për objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të Agjendës 2030 të shteteve anëtare të Kombeve të Bashkuara”

Në Rezolutën e Kuvendit parashikohet monitorimi i zbatimit të këtyre objektivave dhe për këtë është kërkuar nga Kryetari i Kuvendit që në relacionin e projektligjit, për një periudhë tranzitore deri në miratimin e rregullores (ndryshimi i nenit 68), të përfshihet edhe një zë i cili duhet të paraqesë se cila nga objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm synohet të përmirësohet.

Në relacionin e projektligjit nuk paraqitet asnjë referim në lidhje me përmirësimin e objektivave të Axhendës 2030

Komisioni vlerëson se ky projektligj ka tregues përmirësimi në zbatimin e kësaj marrëveshje dhe janë si më poshtë

Objektivi 4. Sigurimi i arsimit përfshirës dhe të barabartë dhe promovimi i të nxënës gjatë gjithë jetës.

Objektivi 13. Ndërmarrja e veprimeve urgjente për të luftuar ndryshimin e klimës dhe efektet e saj

Objektivi 15. Mbrojtja, rimëkëmbja dhe nxitja e shfrytëzimit të qëndrueshëm të ekosistemeve tokësore, pyjeve të menaxhuara në mënyrë të qëndrueshme, luftimi i shkatërrimit, ndalimi dhe prapësimi i procesit të degradimit të tokës, si dhe ndalimi i humbjes së biodiversitetit.

Komisioni, pas shqyrtimit të projektligjit, e miratoi atë me shumicë votash

NËNKRYETARI

BLENDAR ÇUÇI